

СИЛАБУС навчальної дисципліни «Комунікативний менеджмент»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	073 Менеджмент
Тип і назва освітньої програми	ОПП Менеджмент підприємства
Курс, семестр	Денна форма здобуття освіти: 3-й курс, 5-й семестр Заочна форма здобуття освіти: 3-й курс, 6-й семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 5,5 Загальна кількість годин – 165 год, із яких: Денна форма здобуття освіти: лекцій – 30 год., практичних – 26 год. Заочна форма здобуття освіти: лекцій – 16 год., практичних – 14 год. Форма семестрового контролю – екзамен.
Мова(и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут/факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра менеджменту ім. І.А. Маркіної
Контактні дані розробника(ів)	Надія Баган, доктор філософії з економіки, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Контакти: ауд. 488-а (навчальний корпус №4) e-mail: nadiia.bahan@pdaa.edu.ua тел. 095 163 01 19. Профайл: https://www.pdaa.edu.ua/people/bagan-nadiya-valeriyivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Українська мова (за професійним спрямуванням), Менеджмент.
Компетентності	- загальні: ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння, професійної діяльності. ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 9. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 13. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності. ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). - фахові: СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій

	менеджменту. СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань. СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління. СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності. СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички
Програмні результати навчання	RH04. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень. RH05. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації. RH06. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. RH11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійсненім комунікації у різних сферах діяльності організації RH16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним. RH17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Навчальна дисципліна «Комунікативний менеджмент» відіграє важливу роль у формуванні соціальних навичок (soft skills) студентів, оскільки вона сприяє розвитку здатності ефективно взаємодіяти з іншими людьми, вирішувати конфлікти, працювати в команді, проявляти лідерські якості та адаптуватися до різних ситуацій. Знання та вміння, які студенти набувають на таких заняттях, допомагають їм краще розуміти себе та оточуючих, розвивати емпатію, навички переконання та ведення переговорів. В сучасному світі ці навички є незамінними не лише для професійної діяльності, але й для особистісного розвитку.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Надати майбутнім фахівцям знання в сфері теорії та практики використання результативних комунікацій; навчити особливостям професійного спілкування та вмінню ефективно організації нарад, співбесід, ділових зустрічей та переговорів; сформувати відповідні професійні компетенції.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту комунікацій. Тема 2. Комунікативні ролі і навички менеджера та їх основні елементи Тема 3. Комунікативна функція в діяльності організацій Тема 4. Типи та види комунікацій Тема 5. Комунікаційний процес в умовах ринку Тема 6. Інформація як матеріал комунікацій Тема 7. Комунікативні технології побудови персонального та організаційного бренду Тема 8. Службове спілкування Тема 9. Стратегія, стилі та ведення ділових переговорів Тема 10. Організація та проведення ділових прийомів Тема 11. Публічний виступ перед аудиторією, його роль та значення в сфері бізнесу Тема 12. Поліпшення комунікацій в організації	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
1) <i>методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності</i>: словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), наочні (ілюстрування, демонстрування), практичні (практичні роботи); 2) <i>методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності</i>: методи формування пізнавальних інтересів (метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації); 3) <i>інноваційні та інтерактивні методи навчання</i>: інтерактивні методи (дискусії, диспути, дебати;	

проектування професійних ситуацій), комп'ютерні та мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій);

4) *методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності*: методи усного контролю (опитування, бесіда), методи письмового контролю (самостійна робота).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

**Схема
нарахування балів,
шкала та критерії
оцінювання
результатів
навчання**

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

**- щодо термінів
виконання та
перескладання**

усі завдання, передбачені робочою програмою, мають бути виконані та здані до залікового тижня. Здобувач вищої освіти, який не з'явився на екзаменаційну сесію внаслідок тимчасової непрацездатності або іншої поважної причини, зобов'язаний повідомити працівників директорату про причину неявки не пізніше наступного дня після семестрового контролю та в тижневий термін після отримання довідки, затвердженої закладом охорони здоров'я, або іншого підтверджувального документа, подати до директорату документальне підтвердження. За розпорядженням першого проректора працівник директорату у системі АСУ ПДАУ призначає здобувачу вищої освіти право продовження терміну складання екзаменаційної сесії з навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який не був допущений до складання семестрового контролю або був допущений, але не з'явився без поважної причини, вважається таким, що має підсумкову академічну заборгованість. Здобувачу вищої освіти, який одержав під час екзаменаційної сесії незадовільну оцінку (FX) або не був допущений до семестрового контролю, дозволяється ліквідувати підсумкову академічну заборгованість. Ліквідація здобувачем підсумкової академічної заборгованості здійснюється згідно з графіком ліквідації підсумкової академічної заборгованості, що розробляється працівниками директорату та затверджується директором навчально-наукового інституту. Термін ліквідації підсумкової академічної заборгованості встановлює директорат, але зазвичай не довше, ніж два тижні після початку наступного навчального семестру. Здобувач вищої освіти, який одержав під час семестрового контролю оцінку F за ЄКТС, проходить повторне вивчення навчальної дисципліни за індивідуальною програмою в строки, встановлені директоратом навчально-наукового інституту.

**- щодо
академічної
добросовісності**

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчального завдання, крім випадків, коли його виконання передбачає участь декількох осіб або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, мережі Інтернет тощо (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). Неприйнятно використовувати в академічному творі частини, сформовані (згенеровані) комп'ютерними програмами, без зазначення цього факту та методики формування (генерування) або відсутності посилання на відповідну комп'ютерну програму чи її опис;

	пропонувати неправомірну вигоду під час оцінювання результатів діяльності та/або створення для окремої особи (групи осіб) переваг чи перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження оцінювання; порушувати принципи, цінності та правила академічної доброчесності, визначені Кодексом, локальними нормативними документами та чинним законодавством у сфері освіти.
- щодо використання інструментів штучного інтелекту	Дозволяється використовувати Режим Б – «ШІ використовується обмежено» здобувачами для виконання самостійної роботи, зокрема підготовки ілюстративних матеріалів до презентацій за допомогою Gamma.
- щодо відвідування занять	Відвідування занять є обов'язковим. Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даного освітнього компоненту, або в процесі його опанування. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні у разі опанування частини навчальної дисципліни відбувається за рішенням провідного викладача. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо.
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Більш детально процедура оскарження результатів оцінювання наведена у Положенні про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в полтавському державному аграрному університеті.
Рекомендовані джерела інформації	
Основні	
1. Комунікативний менеджмент: Навч. посібник / С. В. Панченко, О. В. Дикань, О. В. Громова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2024. 184 с.	

2. Воронка О., Леськів Г. Комунікативний менеджмент та основи керівництва : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025. 240 с. URL: <https://surl.li/xfbzwh>
3. Баган Н. В., Вакуленко Ю. В., Коваленко А. С., Дерев'янка В. О. Комунікативний менеджмент як складова прийняття ефективних управлінських рішень. Development Service Industry Management. 2025, № 5. С. 15-20. URL: [https://doi.org/10.31891/dsim-2025-9\(2\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2025-9(2))
4. Баган Н. В., Дяченко Ю. С., Корінна А. С., Токар К. С. Ефективна комунікація як основа управління персоналом. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences. 2025, № 338(1). С. 469-473. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-338-6>
5. Баган Н. В., Собчишин В. М., Дяченко В. С., Власенко Л. А. Роль комунікативного менеджменту у процесі формування та розвитку організаційної культури підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2024. Вип. № 6. С. 307-311. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-336-49>
6. Баган Н. В., Собчишин В. М., Троян А. Ю., Ожгибісов Р. Ю. Комунікації в процесі управління соціально-відповідальною діяльністю підприємства. Development Service Industry Management. 2024. Вип. № 4. С. 156-160.
7. Михалюк Н., Бінерт О., Федик О., Синюк О. Особливості управління комунікаціями на підприємстві. Розвиток менеджменту і маркетингу в АПК. 2023. С. 145-150.

Допоміжні

1. Баган Н. В., Недотятко А. В. Управління комунікаційним процесом на підприємстві. Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки». 27 жовтня 2022 р. Полтава : ПДАУ, 2022. С. 187-188.
2. Бондар Ю. А., Легінкова Н. І. Особливості комунікаційного процесу в управлінні підприємством. Науковий вісник Льотної академії. 2021, Випуск 3; 4. С. 15-21.
3. Воронько-Невіднича Т. В., Баган Н. В., Шевченко Т. О. Вплив професійного іміджу керівника на розвиток організаційної культури підприємства. Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». Київ, № 7, 2023. С. 57-60. Полтава : ПДАУ, 2024. 200 с.
4. Воронько-Невіднича Т. В., Галич О. А., Баган Н. В. Стиль та імідж менеджера: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр освітньо-професійної програми «Менеджмент підприємства» спеціальності 073 «Менеджмент». Полтава : ПДАУ, 2024. 200 с.
5. Коулман А. Стратегії кризових комунікацій. Харків: Фабула. 2023. 200 с.
6. Баган Н. В., Богданова В. С., Гунько А. Є., Старенький О. Г. Стратегічна тріада безпеки та розвитку: роль корпоративної культури, комунікацій та персонального брендингу у забезпеченні ресурсної стійкості підприємства. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences. Вип. 346(5), 2025. С. 362 – 368. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-346-5-54>

Інформаційні ресурси

1. Яковлева О. Ефективна комунікація. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=34h3jGPi-pQ>
2. Сідньов В. Ефективна комунікація у команді. Школа бізнесу Нова пошта. URL: https://www.youtube.com/watch?v=hApp-y_i2JE
3. Ефективні інструменти комунікаційної кампанії. Програма розвитку ООН в Україні. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=qArBxCY9GB4>
4. «Щоби що?» Як комунікувати ефективно? | онлайн-тренінг з комунікацій. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ZoF-D9WY9wk>
5. Литвин К. Soft Skills. Розвиваємо навички для успішного майбутнього. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=XM5txFR6jT0>
6. Діалоги та ефективна комунікація. Онлайн-тренінг. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=TdRC5EZg1G4>

*Додаток до силябусу***СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ****Схема нарахування балів із навчальної дисципліни***Денна форма здобуття освіти*

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	Екзамен	
Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту комунікацій.	2	2	2,5	20	6,5
Тема 2. Комунікативні ролі і навички менеджера та їх основні елементи	2	2	2,5		6,5
Тема 3. Комунікативна функція в діяльності організацій	2	2	2,5		6,5
Тема 4. Типи та види комунікацій	2	2	2,5		6,5
Тема 5. Комунікаційний процес в умовах ринку.	2	2	2,5		6,5
Тема 6. Інформація як матеріал комунікацій	2	2	2,5		6,5
Тема 7. Комунікативні технології побудови персонального та організаційного бренду	2	2	2,5		6,5
Тема 8. Службове спілкування	2	2	2,5		6,5
Тема 9. Стратегія, стилі та ведення ділових переговорів.	2	2	2,5		6,5
Тема 10. Організація та проведення ділових прийомів.	2	2	2,5		6,5
Тема 11. Публічний виступ перед аудиторією, його роль та значення в сфері бізнесу	2	2	2,5		6,5
Тема 12. Поліпшення комунікацій в організації	4	2	2,5		8,5
Екзамен					20

Разом	26	24	30	20	100
--------------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	Контрольна робота	Екзамен	
Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту комунікацій.	7	30	20	7
Тема 2. Комунікативні ролі і навички менеджера та їх основні елементи	7			7
Тема 3. Комунікативна функція в діяльності організацій	-			-
Тема 4. Типи та види комунікацій	7			7
Тема 5. Комунікаційний процес в умовах ринку.	-			-
Тема 6. Інформація як матеріал комунікацій	7			7
Тема 7. Комунікативні технології побудови персонального та організаційного бренду	8			8
Тема 8. Службове спілкування	-			-
Тема 9. Стратегія, стилі та ведення ділових переговорів.	7			7
Тема 10. Організація та проведення ділових прийомів.	-			-
Тема 11. Публічний виступ перед аудиторією, його роль та значення в сфері бізнесу	-			-
Тема 12. Поліпшення комунікацій в організації	7			7
Контрольна робота				30
Екзамен				20
Разом	50	30	20	100

Шкала та критерії оцінювання

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях: для денної форми здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
1,5	Відповіді загалом вірні, але містять деякі помилки / простежуються прогалини в теоретичній підготовці здобувача. Здобувач достатньо активний на занятті. Загалом, здобувач демонструє достатній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
1	Відповіді містять ряд помилок, здобувач не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, йому складно сформулювати комплексне рішення щодо поставленого завдання, або він подекуди не може простежити причинно-наслідковий зв'язок. Здобувач проявляє середню активність та здійснює роботу над помилками. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0,5	Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувача навчального матеріалу. Слабка активність на занятті, але завдання намагається виконувати. Здобувач здатний зрозуміти помилковість власних суджень чи рішення та їх причини, але готовності проводити роботу над помилками не проявляє. Загалом, здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який важко оцінити. Пасивна поведінка на занятті. Здобувач виконує лише незначний обсяг поставлених перед ним / групою завдань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

для заочної форми здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
8-7	Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
6-5	Відповіді загалом вірні, але містять деякі помилки / простежуються прогалини в теоретичній підготовці здобувача. Здобувач достатньо активний на занятті. Загалом, здобувач демонструє достатній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
4-3	Відповіді містять ряд помилок, здобувач не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, йому складно сформулювати комплексне рішення щодо поставленого завдання, або він подекуди не може простежити причинно-наслідковий зв'язок. Здобувач проявляє середню активність та здійснює роботу над помилками. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
2-1	Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувача навчального матеріалу. Слабка активність на занятті, але завдання намагається виконувати. Здобувач здатний зрозуміти помилковість власних суджень чи рішення та їх причини, але готовності проводити роботу над помилками не проявляє. Загалом, здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
1-0	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який важко оцінити. Пасивна поведінка на занятті. Здобувач

	виконує лише незначний обсяг поставлених перед ним / групою завдань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
--	---

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи
для денної та заочної форми здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади. Здобувач демонструє критичне, креативне мислення, дисциплінованість та обізнаність з теми. Виконані всі завдання. Здані виконані завдання вчасно. Загалом, здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
2-1	Відповіді на завдання самостійної роботи містять деякі помилки. Виконані всі завдання. Присутні помилки в оформленні або невчасна здача завдання. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
1,0	Відповіді на поставлені завдання самостійної роботи містять помилки, які є суттєвими / або завдання виконане неповністю. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача завдання. Загалом, здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0,5-0	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який неможливо оцінити. Завдання виконані неповністю. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача завдання. Все зазначене не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів
для денної та заочної форми здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
2,5	Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
2	Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,5-1	Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0,5-0	Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

контрольна робота:

теоретичне питання №1 – від 0 до 5 балів

теоретичне питання №2 – від 0 до 5 балів

практичне завдання – від 0 до 20 балів

Оцінювання теоретичних запитань

Кількість балів	Критерій оцінювання
4 – 5	здобувач вищої освіти виявив високий рівень опанування РН; в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає через письмові відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, немає (має незначні недоліки) недоліків щодо оформлення
3 – 4	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень опанування РН; достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає у письмових відповідях, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та

	незначні помилки. Оформлення в цілому відповідає вимогам.
2 – 3	здобувач вищої освіти виявив середній рівень опанування РН; розкриває зміст теоретичних питань, допускаються при цьому неточності та незначні помилки. Є незначні недоліки в оформленні роботи.
1 – 2	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень опанування РН; не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності, є недоліки в оформленні.
0,5 – 1	здобувач вищої освіти виявив низький рівень опанування РН; фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає матеріал, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому грубі неточності, є суттєві недоліки в оформленні;
0	здобувач вищої освіти виявив незадовільний рівень опанування РН; – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань. Недотримані правила оформлення. Або питання відсутнє.

Оцінювання практичного завдання

Кількість балів	Критерій оцінювання
17-20	здобувач виявив високий рівень опанування РН; в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, немає (має незначні недоліки) недоліків щодо оформлення
13-16	здобувач виявив достатній рівень опанування РН; достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст завдання, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких визначень не вистачає достатньої глибини, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Оформлення в цілому відповідає вимогам
9-12	здобувач виявив середній рівень опанування РН; розкриває зміст завдання, допускаються при цьому неточності та незначні помилки. Є незначні недоліки в оформленні роботи.
5-8	здобувач виявив задовільний рівень опанування РН; не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, є недоліки в оформленні
1-4	здобувач виявив низький рівень опанування РН; фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає матеріал, допускаючи при цьому грубі неточності, є суттєві недоліки в оформленні
0	здобувач виявив незадовільний рівень опанування РН; не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє основні визначення. Недотримані правила оформлення. Або завдання відсутнє.

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти
(форма семестрового контролю – екзамен*)

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
для 1-го теоретичного питання	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає змоги оцінити досягнення результатів навчання здобувача вищої освіти
	1	відповідь фрагментарна, поверхнева, без логічної послідовності; відсутнє розуміння суті питання
	2	відповідь неповна, з наявними суттєвими помилками; знання не дозволяють розкрити основний зміст питання
	3	відповідь частково розкриває теоретичне питання, є окремі неточності та помилки, що свідчить про неповне засвоєння матеріалу
	4	теоретичне питання розкрито загалом правильно, але є незначні неточності, відсутні приклади або власні узагальнення
	5	теоретичне питання розкрито повністю, логічно і послідовно, з використанням термінології, прикладів та узагальнень, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу
для 1-ї ситуації	0	відсутність розрахунку практичної ситуації, що не дає змоги оцінити досягнення результатів навчання здобувача вищої освіти
	2	розрахунки виконані частково, наявні суттєві помилки, висновки відсутні або неправильні
	4	розрахунки виконані неповністю, є помилки у застосуванні формул чи методів, висновки неточні
	6	розрахунки виконані в основному правильно, але є незначні помилки чи пропуски, висновки частково обґрунтовані
	8	розрахунки практичної ситуації виконані правильно, проте відсутні власні пояснення або аналіз результатів
	10	розрахунки практичної ситуації виконані правильно та повністю, сформовані обґрунтовані висновки і пояснення, що свідчить про високий рівень практичних умінь

**Екзамен складається з двох теоретичних питань та однієї практичної ситуації.
Максимальна кількість балів за екзамен – 20.*